

Debreceni Ítéltábla
Fkf.III.276/2025/9.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2025. szeptember 9. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés előkészületének büntette miatt fk. Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék, mint fiatalkorúak bírósága 2025. március 6. napján kihirdetett 12.Fk.60/2024/18. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére rótt bűncselekmény minősítéséből mellőzi a Btk. 160.§ (2) bekezdés e) pont felhívását.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet zárt tárgyalás eredményeként hozta és nyilvánosan hirdette ki.

A másodfokú határozat ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2025. március 6. napján kihirdetett 12.Fk.60/2024/18. számú ítéletében fk. Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés előkészületének büntetésében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés e) pont, (3) bekezdés], ezért 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette. A büntetés végrehajtásának elrendelése esetére annak végrehajtási fokozatát fiatalkorúak fogházában állapította meg és rendelkezett arról, hogy a vádlott a büntetés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Megállapította, hogy a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll, végül kötelezte 409.340 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség a vádlott terhére, kizárólag a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának fiatalkorúak börtönében történő megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A vádlott védője felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbezett.

[4] A vádlott és törvényes képviselője az ítéletet tudomásul vették.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.136/2025/2. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartotta, míg a védő fellebbezését alaptalannak találta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával lefolytatott eljárásban a releváns bizonyítékokat hiánytalanul beszerezte és hibátlanul értékelte, a megállapított tényállás megalapozott, az indokolás lényegre törően részletes. Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a bűncselekmény minősítése is helytálló, a büntetékiszabási körülmények hibátlan értékelése eredményeként a nevelési célok eléréséhez alkalmas büntetést szabott ki, melynek enyhítésére nincs indok. A vádlott törvényszék által hivatkozott egészségi és mentális állapota azonban nem indokolja a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának fiatalkorúak börtöne helyett fiatalkorúak fogháza megállapítását. Ezért a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ítélet tanácsülésen történő megváltoztatásával a végrehajtási fokozat fiatalkorúak börtönéként megállapítására, egyebekben helytálló és mindenben törvényes rendelkezései helybenhagyására tett indítványt.

[6] A védő fellebbezése ítéltáblához benyújtott írásbeli indokolásában a jogorvoslatot már kizárólag enyhítés érdekében tartotta fenn. Előadta, hogy a kiszabott büntetést eltúlzottan súlyosnak tartja, mivel az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a sértett a nem megfelelő pedagógiai módszer megválasztásával maga is hozzájárult a cselekményt megelőző helyzet kialakulásához, és azt sem, hogy a 15 éves, befolyásolható, beszámítási képességében közepes fokban korlátozott vádlottat többen felbíztatták arra, hogy kést hozzon az iskolába és azzal fenyegetse meg a tanárnőt. Mindezen további enyhítő körülményekre figyelemmel mind a szabadságvesztés, mind a próbaidő tartamának enyhítését indítványozta.

[7] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján az ügyészségi indítványnak megfelelően tanácsülésen bírálta el.

[8] A bejelentett perorvoslatok okára és irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül, mely az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata mellett kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére is, arra tekintet nélkül, hogy az ügyben ki és milyen okból fellebbezett. A Be. 590. § (7) bekezdése

értelmében ugyancsak hivatalból vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket is.

[9] Szükséges utalni arra, hogy a felmentésre irányulóan bejelentett védői fellebbezés visszavonásához nem állt rendelkezésre a vádlott hozzájáruló nyilatkozata, illet a kirendelt védő az ítéltábla megkeresésére sem tudott benyújtani, ezért a Be. 587. § (3) bekezdésben írtakra figyelemmel a felülbírálat teljeskörű volt.

[10] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyú relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indokolná.

[11] Ugyanakkor az ítéltábla észlelte, hogy a törvényszék a 2025. január 23. napján tartott előkészítő ülésen hozott végzésével a Be. 436. § (4) bekezdés a) pontja alapján erkölcsi okból az egész tárgyalásról kizárta a nyilvánosságot, végzésének indokolása szerint a fiatalokú vádlott jogos érdeke, emberi méltósága, jóhíre védelme érdekében (14. sorszámú jegyzőkönyv 2-3. oldal). Ezt követően a végzésben foglaltaknak megfelelően a tárgyalást 2025. január 23. és 2025. március 6. napján a nyilvánosság kizárása mellett tartotta meg, majd az utóbbi tárgyalási napon a Be. 438. § (2) bekezdésben írtaknak megfelelően az ítélet kihirdetésére nyilvánosan került sor.

[12] Mivel a nyilvánosság kizárása adott esetben a Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja szerint relatív eljárási szabálysértésként a felülbírált határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet, az ítéltábla az alábbiakra tér ki.

[13] Helyt adva a törvényes képviselő és a védő ezirányú indítványának, a törvényszék helyesen döntött a fiatalokú vádlott érdekeinek védelme érdekében zárt tárgyalás tartásáról.

Annak indokául azonban nem az általa megjelölt Be. 436. § (4) bekezdés a) pont, hanem b) pont, azaz a Be. 82. § a) pontja értelmében külön döntés nélkül is különleges bánásmódot igénylő személynek minősülő tizenhatalcadik életévét be nem töltött vádlott jogai gyakorlásának, kötelezettségei teljesítésének elősegítése és kímélete szolgálhat. A fiatalokú vádlott érdekeire hivatkozással a Be. 85. § (2) bekezdésében, illetve a fiatalokúak elleni eljárás külön szabályaként a Be. 691. § (1) bekezdésében írt rendelkezések adnak lehetőséget a bíróság részére a nyilvánosság kizárására.

A jelen eljárás tárgyát képező cselekmény nem olyan jellegű, amely miatt indokolt lett volna erkölcsi okból a nyilvánosság kizárása a tárgyalás egész időtartamára. Az erre hivatkozás jelen ügyben szorosan csak a vádlott elmeállapotával kapcsolatosan lefolytatott bizonyítás idejére, tehát csak a tárgyalás egy részére indokolná a nyilvánosság kizárását.

Fiatalkorú elkövető esetén is fontos igazságszolgáltatási érdek a nyilvánosság és a közvélemény tájékoztatása, hiszen ezáltal minden ügyben fokozottabban érvényesülhet az általános megelőzés és a társadalom irányába a visszatartó hatás. A fiatalkorúak elleni büntetőeljárás céljaként azonban a speciális prevenció, a nevelés, a fiatalkorú társadalmi beilleszkedésének előmozdítása kerül előtérbe (Be. 677. §). E célok elérését szolgálja esetében a nyilvánosság kizárásának lehetősége.

Összességében helyesen ismerte fel tehát az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott érdekeinek védelmében szükséges a zárt tárgyalás tartása, azonban ennek törvényes oka a Be. 436. § (4) bekezdés b) pontra helyesbítendő.

[14] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az általa megállapított tényállás mindenben megalapozott, amely a Be. 591. § (1) bekezdés szerint ekként a másodfokú eljárásban is irányadó.

[15] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet történeti tényállásának ténybeli megállapításait nem érintve, a [21] bekezdésben hivatkozott értelmező rendelkezést az ítélet jogi indokolási részének tekinti.

[16] Az elsőfokú ítélet [38], [41], [42] bekezdéseiben nyilvánvaló elírás miatt helyesbíti tanúl sértett nevét, utalva a kijavítás szabályaival összefüggésben a Be. 453. § (1) és (6) bekezdéseire.

[17] A törvényszék az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta, azokat egyenként és összességükben a logika szabályai szerint értékelte, indokolási kötelezettségének is mindenben eleget téve.

A vádlott a kés iskolába történő bevitelét nyomozati kihallgatásai alkalmával beismerte. tanúl sértett az eljárás során következetesen állította, hogy neki a vádlott a kés iskolába hozatalát a leszúrásának szándékával indokolta. A sértett vallomását közvetett tanúként tanú2 osztályfőnök is megerősítette, akinek vallomásából kitűnően számonkérésekor a vádlott a nadrágja derekából vette elő a kést. A terhelő tanúvallomások a rendőrség értesítésének ténye is egyértelműen alátámasztja.

[18] Az ítéltábla utal arra, hogy a vádlott a 2023. november 20-i első alkalommal történő nyomozati kihallgatásakor lényegében teljeskörű ténybeli beismerő vallomást tett, elismerve a sértett leszúrására irányuló kijelentések megtételét is, azonban védekezése szerint nem gondolta komolyan, amit mondott. Későbbi kihallgatása alkalmával pedig, nyilvánvalóan érzékelve cselekménye súlyát, már nem adott elfogadható magyarázatot arra, hogy miért vitte be a kést az iskolába.

[19] A törvényszék körültekintően vizsgálta a vádlott szándékára, annak komolyságára utaló tényezőket is. E körben helytálló következtetést tett arra, hogy az emberölés tipikus eszközének tekinthető kést magánál tartó, azzal emberölési szándékát előbb osztálytársai, majd később a sértett előtt is hangoztató vádlott magatartása mindenben kimerítette az emberölés büntetének előkészületét. A 3/2013. Büntető jogegységi határozat alapján feltárható alanyi és tárgyi tényezők alapján nem kétséges a vádlott emberölésre irányuló szándéka. Ezt erősíti egyértelműen, hogy nem hirtelen felindulásból cselekedett, hiszen a barátját érintő rendőri intézkedés napokkal megelőzte a kés iskolába vitelét.

[20] A Btk. 11. § (1) bekezdése szerinti előkészület esetében a törvényi értékelés, a büntetni rendeltség alapja az, hogy a tettes szándéka a Btk. Különös Részében körülírt bűncselekmény elkövetésére irányul. Az előkészület szükségszerűen mindig célzatot feltételez, mely akkor állapítható meg, ha az elkövetésre készülő tettesnek a tervezett bűncselekmény megvalósítására irányuló elhatározása komolynak tekinthető (3/2019. Büntető jogegységi határozat VII.).

Az előkészület miatti büntetőjogi felelősség megállapításának akkor van helye, ha az előzetes elhatározás komoly, konkrét és közvetlen. Ennek vizsgálata szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy az előkészületi cselekmény önmagában megteremti-e a bűncselekmény elkövetésének közvetlen lehetőségét, vagyis akként biztosítja a bűncselekmény elkövetésének a feltételeit, hogy a törvényi tényállás megvalósítása még nem kezdődik el (BH2016. 75., BH2006. 40.).

[21] A vádlott cselekménye ezeknek a kritériumoknak mindenben megfelel. Nem csupán hangoztatta a sértett leszúrásának szándékát, hanem az ennek eszközéül szánt kést is közvetlen testi közelségében, magánál tartotta. Szándéka komolyságát alátámasztja, hogy előbb az osztálytársai, majd később a sértett előtt is egyértelműen megerősítette azt, sőt meg is indokolta. Cselekménye csak azért nem került kísérleti szakba, mert a sértett még nem volt az osztályteremben.

[22] A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a vádlott mögöttes tudattartalmára, bűnösségére, a bűncselekmény előkészületként minősítése megfelel a törvénynek, mindenben igazodik az irányadó bírósági gyakorlathoz. Nem merült fel olyan körülmény sem, amely a vádlott felmentését, vagy az eljárás megszüntetését indokolná, hiszen büntethetőségének akadályja nem áll fenn.

Ezért a megalapozott tényállás mellett a védő felmentésre irányuló fellebbezése nem vezethetett eredményre.

[23] Részben tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a minősítés során feltüntette a bűncselekmény befejezetté válása vagy kísérleti szakba lépése esetén a sértett kvalifikált személye miatt súlyosabban büntetendő minősített esetre utaló Btk. 160. § (2) bekezdés e) pontját.

Az emberölés büntettét súlyosabban minősítő körülmények feltüntetésének ugyanis a bűncselekmény előkészületi szakban maradásakor nincs helye, hiszen ezeknek csak kísérlet vagy befejezett alakzat esetén van büntetési tételt emelő következménye.

A vádlott cselekménye az elsőfokú ítélet [57] bekezdésében írtakkal szemben nem a Btk. 160. (2) bekezdés e) pontjára figyelemmel minősül a (3) bekezdés szerint.

Az emberölés előkészülete kizárólag a bűncselekmény alapesetére vonatkoztatható.

Egyértelműen következik ez az 5/1999. Büntető jogegységi határozatban írtakból, de erre utalnak a BH2004. 397. és BH2016. 75. számon közzétett bírósági döntésekben kifejtettek is.

[24] Ezért az ítéltábla a bűncselekmény minősítéséből mellőzte a Btk. 160. § (2) bekezdés e) pont feltüntetését.

[25] Az elsőfokú bíróság által helytállóan feltárt büntetéskiszabási körülmények körében a másodfokú bíróság csupán annyi helyesbítést tesz, hogy bűnössége tagadására figyelemmel a vádlott megbánása és bocsánatkérése nem értékelhető enyhítőként.

Súlyosító körülményként nem maradhat el annak figyelembevétele, hogy a sértett az elsőfokú ítéletben helyesen felhívott értelmező rendelkezés alapján közfeladatot ellátó személynek minősül, és e feladatának teljesítése során került sor a vádlotti cselekmény elkövetésére (56/2007 BK vélemény III/2.).

A védői érveléssel szemben az ügyben semmilyen sértetti közrehatás nem érhető tetten, hiszen kiskorú . rendőri intézkedést és adott esetben büntetőeljárást maga után vonó magatartása, és nem a kiskorú által megöléssel fenyegetett pedagógus intézkedése tekinthető az ügy előzményének.

[26] Az alkalmazandó joghátrány megválasztásakor helytállóan döntött az elsőfokú bíróság akként, hogy kizárólag szabadságvesztés büntetés kiszabása biztosíthatja a büntetés célját, azaz a Btk. 106. § (1) bekezdése szerint azt, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjön és a társadalom hasznos tagjává váljon.

Az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet [61] bekezdéséből a BH1981. 272. számú eseti döntésre utalást, ugyanis az a 2003. július 1. napjától hatálytalan, a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény fiatalkorú elkövetők esetén irányadó illetékességi szabályaival kapcsolatos, semmilyen büntetéskiszabással összefüggő iránymutatást nem tartalmaz. Ugyancsak mellőzendő a bekezdésből a büntetés céljával összefüggésben a „kevésbé a megtorlás, ehelyett főként a nevelés eszközeire” utalás, ugyanis a megtorlás sem a felnőttkorú, sem a fiatalkorú elkövetők esetében nem lehet célja az alkalmazott joghátrálynak, semmilyen mértékben (Btk. 79. §).

[27] A kiszabható szabadságvesztés büntetés generális alsó határával összefüggésben helyesen utalt az elsőfokú bíróság a Btk. 109. § (1) bekezdésére.

A büntetés felső határával kapcsolatos Btk. 109. § (2) bekezdés b) pont felhívását azonban az ítéltábla mellőzi.

E szabály alkalmazására ugyanis csak akkor van szükség, ha a kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama a felnőttkorú elkövetőkre irányadó szabályok szerint meghaladná az öt évet.

Mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította ítélete [67] bekezdésében, az emberölés büntette előkészületét a törvény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, így jelen ügyben a Btk. 109. § (2) bekezdés b) pont felhívása nem indokolt.

[28] Az elsőfokú ítéletben is rögzített irányadó 2 év 6 hónap 15 nap középértékhez képest nem tekinthető eltúlzottnak a kiszabott büntetés tartama, az megfelelően tükrözi a bűncselekmény tárgyi súlyát, jellegét, a feltárt büntetéskiszabási körülményeket, köztük hangsúlyosan a vádlott beszámítási képességének legalább közepes fokú korlátozottságát is.

Ezért az ítéltábla a büntetés tartamának enyhítésére, enyhébb büntetési nem, illetve büntetés helyett intézkedés alkalmazására nem látott lehetőséget.

Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság, amikor lehetőséget látott a tényleges szabadságelvonással járó büntetés végrehajtásának felfüggesztésére, a próbaidő 3 év 6 hónap tartama az ítéltábla álláspontja szerint is szükséges a kellő visszatartó és nevelő hatás eléréséhez.

[29] A vádhatóság fellebbezésében írtakkal szemben mindenben osztotta az elsőfokú bíróság indokait a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapításával összefüggésben is.

Az elkövetéskor mindössze 15 éves, de a másodfokú határozathozatal idején is csupán 17 éves vádlott mentális állapota, a pedagógiai szakszolgálat 2023. április 21. napján készült szakértői véleményében is megállapított sajátos nevelési igénye, közép súlyos értelmi fogyatékosága indokolja, hogy esetleges végrehajtása esetén a büntetés a Btk. 110. § (1) bekezdés szerinti fiatalkorúak börtöne helyett a Btk. 35. § (2) bekezdés alkalmazásával megállapítható enyhébb, fiatalkorúak fogházában kerüljön végrehajtásra.

[30] A büntetés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával, továbbá a pártfogó felügyeletre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések mindenben összhangban állnak a büntető anyagi, illetve eljárásjogi normákkal.

[31] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdés alkalmazásával a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta, míg egyéb helytálló rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésre utalással helybenhagyta, egyben bevezető részét is helyesbítve a zárt tárgyalás tartásával összefüggésben.

[32] A másodfokú határozattal szemben a Be. 615. § (1), (2) bekezdésében és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Debrecen, 2025. szeptember 9.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék, mint fiatalkorúak bírósága 12.Fk.60/2024/18. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatásával a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. szeptember 9.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke